Nyolczadik évfolyam. 126-ik szám. Kolozsvártt, 1878. vasárnap junius 2.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Szervitatér 5. sz.

Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Kolozsvár, 1878. jun. 1.

(?) Tisza Kálmán eladta a hazát a Lajthántuli tartományoknak, s a mennyire tőle függött és tellett: Muszkaországnak. Tisza Kálmán egy toll-vonással megsemmisitette a magyar alkotmányt s azóta Bach és Schmerling koránál önkényesebb patens-uralmat honositott meg egész Magyarországon. Tisza Kálmán egész élet-föladatául azt tekinti, hogyan juttathassa Magyarországot koldusbotra, hogy aztán ő maradhasson egyetlen lehető kormányelnökként fön s örök időkre biztosithassa magának az annyira kényelmes vörösbársony széket. Et caetera graeca.

Mindezeket untig tudjuk már s ha még eddig elégszer nem hallottuk volna, minden nap kiolvashatjuk, számtalan variatióban, a Közvelemény szavából, abból a „Közvélemény“-ből, a melyet itatós papirra nyomtatnak s a melyet minden nap bárki megvehet magának 4, mond négy kicsi krajczáron.

De, ha mindezeket biztosra tudjuk is, nem tudtuk eddig, a mit most olvasunk ebből a 4 kros Közvéleményből, hogy t. i. mindannak, a mi az erd. ref. egyházkerületben évek óta baj, viszály, nyomoruság történik és előfordult, szintén Tisza Kálmán és egyedül csak Tisza Kálmán az oka, hogy ez eddig szabadelvü, boldog prot. egyházkerületet Tisza Kálmán tette reactionariussá, végveszélyben vergődővé.

A ki nem hiszi, vegye meg a nevezett 4 kros újság idei 146. számát s megolvashatja benne mindezeket, már pedig „nép szava (=közvélemény) isten szava.“

E lapok állandó olvasói rendszeresen értesitve voltak az erd. ev. ref. egyházkerület ifjabbkori életének nevezetesebb momentumairól, az évenként tartatni szokott közgyülések főbb határozatairól, az uj egyházkerületi szervezet életbe léptétől fogva (1871), egész mostanáig. Emlékezhetnek tehát, hogy mindjárt kezdetben hangok emelkedtek az uj szervezetü törvényhozó-testület alkotó elemeinek számaránya miatt. Most már megtanulhatják a „Közvéleményből“, hogy a b. e. b. Kemény Ferencz és gr. Mikó Imre vezetése mellett létesült uj szervezeti törvényt senki más nem csinálta, mint — Tisza Kálmán, az akkori ellenzéki vezér, kinek, ugy is tudjuk, minő korlátlan hatalma volt az időben az erdélyi részekben.

Emlékezhetnek továbbá, hogy 1873-ban a n.-enyedi főtanoda Előljárósága, élén gr. Mikó Imrével, egyhangulag kérte az egyházkerületi közgyüléstől, hogy a tanoda gazdaságát ne, mint addig, a tanárok vezessék, hanem egy fizetéses gazdagondnok, ki az egyhangu kijelölés alapján ki is neveztetett. Most már tudjuk, hogy az akkori egyhangu fölterjesztés aláirói — az összes gondnokok és tanárok — csak eszközök valának Tisza Kálmán kezében, ki, mint ellenzéki vezér, messzeható tervezéssel, már akkor megejtette ez egész testületet, hogy mostanra előkészithesse absolut hatalmát.

Talán azt sem felejtették el olvasóink, hogy ugyanakkor egy vizsgáló bizottság is küldetett, az egyházkerületi közgyülés egyhangu határozatával, ki, hogy a megelőző évek gazdálkodásáról jelentést tegyen, s hogy e jelentés eredményeül a tanoda nehány korábbi hivatalnoka állásától, közgyülésileg, föl is függesztetett. Nós, ezt is mind Tisza Kálmán csinálta, valamint azóta, hogy egy számadó számadásra csak három foku birói itélet által volt kényszerithető; hogy a régi időbeli pénztárnok 10,000 frt elsikkasztásáért börtönbe jutott, mindezeket szintén Tisza Kálmánnak lehetett köszönni.

De ujabban még nagyobb attentatumok követtettek a szabadelvüség ellenében el. Egy alantos testület nem engedelmeskedett a legfőbb kormányzó testület rendeletének, minek folytán emez kényszereszközhöz nyult, fönhagyván az alantos testületnek a fölfolyamodást a törvényhozáshoz extra dominium; egy pap által szerkesztett egyházi lap becsületsértést követett el két főhivatalnok (gondnok) ellen s a sérelmi ügy az egyházi canonok értelmében áttétetett az illetékes egyházi törvényszékhez, törvényszerü ellátás végett. Valóban rettenetes egy merénylet, ha a kormány közegeit engedelmességre kényszeriti, elvállalva e tettéért a felelősséget s fönhagyván a jogorvoslatot a törvényhozásnál; valában borzasztó reactionaris egy eljárás, ha a fenálló canonok érvényesittetnek s az illető egyházi hivatalnok illetékes törvényszéke elé állittatik, s mennyivel rettenetesebb, hogy mindezt szintén Tisza Kálmán intézi, mert, hisz az erd. ev. ref. egyházkerület, közgyülésileg választott legfőbb kormányzó testülete, gondnokai, papjai, tanárai s valamennyi törvényszéke egy lépést sem mert tenni, a mig a titkos utasitásokat Tisza Kálmántól meg nem kapja, hogy a prot. autonómia, a szabadelvü institutiók és önálló meggyőződés, sőt talán a vallásos hit is tévútra vezetve Tisza Kálmánnak, auf Gnade und Ungnade, kiszolgáltattassanak.

Igazán lélekemelő, mekkora előhaladást tett nálunk, az utóbbi időben, a sajtó, mint hatodik hatalmasság. Ime egyetlen 4 kros lappéldányból mennyi mindent lehet tanulni!

S minő örvendetes jelenség az is, hogy a magyar kormányfő hatalma ekkorára fokozódhatott, hogy egyetlen szemöldök-hunyoritásával egy egész egyházkerületet — s még ahoz autonomiájára eddig oly féltékeny egyházkerületet — csak ugy forgat az ujján, mint pecsétnyomó gyürüjét.

De legörvendetesebb az a mindezekből merithető megnyugvás, hogy a mi egyesült ellenzékünk mindent tud, még a fü növését is hallja s igy nyugodtan alhatunk, mert előtte semmi rejtve nem maradhat s a szabadelvüség meg van mentve; Tisza Kálmán legtitkosabb üzelmei föl vannak deritve s a rettenetes itélet kimondása (Lukács Béla szerkesztő ur elnöklete mellett) már csak idő kérdése.

Mindezekből láthatja Tisza Kálmán, hogy jó lesz, ha Amerikába menekszik, mert itt több kilátása nincs. A Közvélemény (a 4 kros) tönkre tette!

— Az olasz actio-kedv ellen kormányunk részéről Dél-Tirolban folytatott készülődésekről sokat beszélnek mostanában az olasz és német lapok. Sőt az Opinione már azt is tudja, hogy Ausztria-Magyarország a Trentinóban megkétszerezte a helyőrséget, s az Ets-völgy közelében 45,000 ember van beszállásolva; az összes megerősitett helyeket ellátták élelemmel és lőszerrel. Több mint 100 Uchatius-ágyu érkezett a trentinói területre s Kuhn tábornok uj erőditési terveket dolgozott ki.

Ezen és hasonló hirekkel szemben a Fremdenblatt a leghatározottabban kijelentheti, hogy katonai intézkedéseket Olaszország ellen sem nem tettek, sem nem szándékolnak. A két ország közötti viszony olyan barátságos természetü, hogy nincs ok a bizalmatlanságra. Természetesen elesik ezzel minden combinatio, melyet az Opinione jelentéseihez kötöttek.

A keleti kérdés.

„Nehány nem jelentéktelen pont“ van még mindig, a melyet elintézni kell, mielőtt a congressus összeüléséhez vagy akár csak a meghivók szétküldéséhez kötött vérmes remények valóvá lennének. Hogy milyen temészetüek ezek a nem jelentéktelen pontok, azt ezideig még nem tudhatni, de akárminők is: csak azt bizonyitják, hogy mindenesetre nagyon elhamarkodott az az itélet, mely nemcsak a congressus összejövetelét, hanem már a napot is kétségtelen bizonyossággal meghatározni vélte.

Az Uj-Orsova megszállása iránt monarchiánk és a porta közt kötött conventio a „N. H.“ bécsi levelezője szerint a következő határozatokat tartalmazza:

1. a sziget formaszerint átadatik Ausztria-Magyarországnak;

2. a sziget ottmaradó polgári török lakosságának birtokjogai és vallásszabadsága biztosittatnak;

3. a szigeten levő hadiszerek szintén átadatnak Ausztria-Magyarországnak, — pénzbeli kárpótlás fejében, melynek összege utóbb fog megállapittatni;

4. a török lakosság egyelőre katonai kormányzat alatt marad;

5. azon esetre, ha Törökország régi alakját visszanyerné, s Románia s Szerbia nem tétetnének függetlenekké, — a sziget Törökországnak ismét visszaadatik.

E conventiot május 23-ikán irták alá.

A magyar delegatióból.

Bécs, május 30. A magyar delegatió külügyi bizottságának mai ülésében, a jegyzőkönyv hitelesitése előtt kijelentette Andrássy gróf, hogy netalán hozza intézendő kérdésekre azonnal kész válaszolni.

Csernátony Lajos ennek következtében két kérdést intéz a külügyminiszterhez: 1. Vajjon egészen bizonyos-e, hogy junius 11-ére hivják össze a congressust; és 2. vajjon értesülve van-e a miniszter az Anglia és Oroszoország köz legujabban folytatott alkudozások eredményéről.

Andrássy gr. az első kérdésre megjegyzi: Minthogy ő penditette meg a congressus eszméjét, azért Németország. mely a közvetitő szerepét vállalta magára, a mennyiben közvetlen egyetértést hozott létre Anglia és Oroszország közt, legelőször is Bécsben tartózkodott, hogy mely időpontot tartanak itt legalkalmasabbnak a congressus összehivására. Ekkor ő azt felelte, hogy ő junius 11-kétől kezdve rendelkezésre áll. Németország közölte e választ többi hatalmakkal, és innét származhatott az a tudósitás, hogy véglegesen junius 11-ke van kitüzve a congressus összeülésére. Azonban hasározott megállapodás még nem történt; de ha nincs is még kijelölve a nap, alapos kilátás van reá, hogy a congressus rövid idő multa összeül.

Az angol-orosz tárgyalások erdményéről semmit sem tud a miniszter. Minthogy a tapasztalás azt bizonyitja, hogy az efféle alkudozások sikere veszélyeztetve van, hacsak a legnagyobb titokban sem folynak, Suvaloff gróf elhatározta, hogy maga megy Pétervárra. Az angol kormány részéről nem vitt ugyan oda positiv javaslatokat, de megismerte az angol kormány szándékait, és ezekről hiven referált Péterváron.

Annyira titoktartó volt, hogy missiójának eredményéről végkép nem küldött táviratot London donba, és ez csak akkor lett itt ismeretes, mikor ő oda visszaérkezett. Sőt még az is valószinü, hogy az orosz-angol alkudozások részleteiről még azoknak az államférfiaknak sincs tudomások, a kikkel visszautazása alatt érintkezett Suvaloff gróf.

Andrássy gróf csak impressiókról beszélhet tehát. Az ő impressiója pedig az, hogy Anglia és Oroszország közt semmi olyan megállapodás nem történt, mely valami módon sérthetné a monárchia érdekeit.

Apponyi gróf kérdésére, vajjon kizárólag Anglia és Oroszország közt folytak-e az alkudozások, vagy más valamely hatalom is részt vett bennök, — kijelenti Andrássy gróf, hogy Németország interventioja abban állott, hogy az a congressus összeülése előtt szükségesnek tartotta bizonyos határok vonását a Konstantinápoly mellett összegyült angol és orosz haderők közt, hogy hadi tények ne hiusitsák meg a felek békés szándékait. Erre vonatkozólag végképen semmi javaslatot sem tett Németország, hanem csak azt eszközölte ki, hogy a két érdekelt hatalom közvetlen érintkezésbe lépett.

Széchen Antal gróf fölötte fontosnak tartja, hogy szabatosan állapittassék meg a congressus teendője és állása. Hivatkozik az 1871-ki londoni szerződés 1. pontjának példájára, mely eléggé bizonyitja, hogy mennyire óvatosnak kell lenni az ilyen okmányok formulázásában. Magára a congressusra vonatkozólag megjegyzi, hogy az „Európa“ és „európai érdekek“ kifejezések itt nem használtatnak correcte; mert bajos lenne meghatározni, mint a bécsi congressus története is bizonyitja, hogy hol kezdődik az európai képviselet joga, és hol szünik meg.

Az ő véleménye szerint az egyedüli kiinduló pontot azon hatalmak összesége képezi, melyek aláirták az 1856-ki és az 1871-iki londoni szerződést. Azért szükséges a congressus illetékességének pontos meghatározása és szem előtt tartása. Véleménye szerint a congressus elveinek mindig inkább negativeknek kell lenniek, és inkább az európai szerződések föntartására és védésére, hogy sem uj szerződések kötésére kell törekedniök.

Ő helyesli ugyan, hogy a keleten levő viszonyok közt a nemzetiségi elemek, nevezetesen az egyiknek elnyomatása a másik által szem előtt tartatik: de mégis ugy vélekedik, hogy a nemzetiségi és etnographiai tekintetek tulságos hangsulyozását illetőleg, különösen az osztrák-magyar kormány részéről, nagy óvatosság szükséges.

Andrássy gróf ezután kifejté, hogy az, a mit ő uj Bulgária nemzetiségi viszonyairól mondott, mindenekelőtt arra vonatkozik, hogy ott a görög elem elnyomásával uj állam alakittatik. Bulgáriában arról van szó, hogy ott mesterséges

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

TIZENKETTŐDIK ÓRÁBAN.

ELBESZÉLÉS.

Irta:

SPIELHAGEN FRIGYES.

Kilenczedik fejezet.

(20-ik folytatás.)

Swen kedélye is átment mind e változatokon, mint a hogy az árnyék hiven követi a test mozdulatait.

Cornelia iránti szerelme, minden megujuló nappal, minden találkozásnál csak nevekedett, bensőbbé lett. Csak érette élt, csak róla gondolkodott, csak felőle álmodott; a gondolat, e szép, nemes teremtést, kinek látszólag annyi igénye lehetett a boldogságra és ki mégis oly szerencsétlen volt, visszaadhatni az életnek, a boldogságnak, rögeszmévé vált lelkében. Érezte, hogy a kérdés egész nehézsége, a mr. Durham és neje közti viszonyban rejlik, hogy ott van a rejtély csomója, mely megoldásra vár. És mégis e pont felől, most is, midőn a házastársakat egy hét óta naponként látta egymás társaságában, cseppet sem volt jobban felvilágosodva, mint a legelső napon.

Azt belátta nagyon jól, hogy ha a házastársak között közbenjáró akar lenni, a férj bizalmát ép ugy meg kellene nyernie, mint menynyire a nőét birja. És még is egy lépést sem tett arra, hogy mr. Durhammal bizalmasabb viszonyba lépjen. Benno e téren jó szolgálatokat tehetett volna neki, mert ugy látszott Benno rohammal vette be a hideg angol szivét és barátságát; de Swen és Benno között a hegyek közti kirándulás óta szembetünő hidegség állott be. Benno eljárogatott ugyan még most is Swenhez, de mintha összebeszéltek volna, kerülték Durhaméket szóba hozni. S ha este találkoztak is a villában, kikerülték egymást.

Durham maga, a nélkül, hogy levetkőzné modorában a hideg udvariasságot, mely ugy látszott második természetévé vált, a legnagyobb figyelemmel volt Swen iránt, sőt ugy tetszett néha Swennek, mintha Durham várná tőle az első lépést, mintha csak büszkesége nem engedné kisérletet tenni, hogy közelebbi baráti viszonyt kössön vele. Mr. Durham rendelkezésére bocsátotta kitünő angol könyvtárát; felkérte. hogy mig lova megérkezik, használja az övét és midőn egy alkalommal Swen óhaját fejezte ki, menynyire szeretné a Rajnán egy kicsit hajókázni, mint azt honában annyiszor tette a tengoren, társul ajánlkozott azonnal, s meg is igérte, hogy arra való hajóról fog gondoskodni.

És mégis, mindennek daczára s ez elég bizonyság arra, hogy a szenvedély halálos ellensége a méltányosságnak, Swen erővel ellenszenves embernek akarta látni Durhamet, bele-beszélte magát, hogy gyülöli őt, mely érzelem annál inkább nevekedett, mentől inkább látszott az angol mindég egyenlő komoly méltóságu magaviseletén, hogy ellenkező érzelmet, vagy legalább becsülést maga iránt felköltene.

Igy álltak a dolgok, midőn egy este Swen, a szokott órában látogatást tett a villában.

A gyermekekkel egyedül találta mrs. Durhamet. Ez azt mondta, hogy Durham Bennoval elment sétálni, de mindenesetre nemsokára vissza kell térnie, mivel ma csütörtök lévén, alkalmasint vendégek jönnek, s igy nem maradhat távol házától.

E szerint Swen is leült s a gyermekekkel elkezdett beszélgetni. Edgar előhozta sárkányát, mely egy csunya lyukat kapott egyik szélén, s kérte Swent, hozná helyre a bajt. Azután Ketty szerette volna mégegyszer hallani azt a mesét, „a hü szivü pléh-katonáról, mely a piros arczu fa-bubába volt szerelmes.“

Igy telt el egy jó óra, mialatt Durham asszony a pamlagon ülve olvasott, s csak időnként szólt bele egyet-egyet a gyermekek csevegésébe. Ezalatt eljött a gyermekek lefekvési ideje; különösön Edgarnak, kit ismét elővett minapi rosz köhögése, nem volt szabad soká fenmaradni. Bejött utánuk Nancy öreg angol dajkájuk, s miután természetesen erélyesen tiltakoztak ez erőszak ellen, elvezette őket alunni, és Swen és Cornelia magukra maradtak; először egészen magukra, a hegyek közt történt jelenet után.

— Én is, mint a gyermekek jó éjt fogok kivánni, ámbár, ha lehetséges, még azoknál is sokkal kevesebb kedvet érzek az eltávozásra, szólt Swen felállva székéről.

Ma este ugy látszik nem jő senki. Az időt igen rosznak találják a jó emberek!

Ámbár Swen felállt székéről, még sem látszott nagyon sietősnek találni az elmenetelt. Oda állt a terrassera nyiló üveg ajtó elé, mely ma be volt téve, s nézte a felhők gyors vonulását, melyeket a zugó szél viharosan üzött az esti égen.

Cornelia nem felelt semmit, még mindig merőn szegzé szemeit a kezében tartott könyvre. Azon lap, melyet olvasott, nehezen érthető tartalommal birhatott; egy negyedóra óta nem fordított más lapra.

Swen hozzá lépett.

— Jó éjt! szólt.

— Jó éjt, válaszolt a nő, a nélkül, hogy felpillantana könyvéről.

— Kegyed máskor, ha távozni készültem, kezet szokott nyujtani, mondá Swen rövid szünet mulva, mialatt semmi nesz nem volt hallható a szobában, mint az óra egyhangu ketyegése, s az esőcseppek csapkodása az ablaktáblákhoz.

Cornelia oda nyujtá kezét.

— Jó éjt, ismétlé, de arcza még mindig a könyvfelé hajolt.

— Megsértettem valamivel? Mit cselekedtem, hogy egyetlen tekintetére sem méltat?

Swen nem nyert feleletet kérdésére, de látta, hogy két nagy könycsepp hullt alá a könyv lapjára.

E felelet mélyen hatott Swen érző szivére. Nem birt tovább uralkodni magán. Térdre borult a siró nő előtt. Megragadta kezét, s a szerelem hő csókjaival boritotta el.

— Jó éjt, jó éjt, kiáltá, te egyetlenem! Jó éjt mára és örökre! E néma kin látását nem birom tovább elviselni. Szeretlek, imádlak lelkem egész mélyéből. Minden csepp vérem szivesen feláldoznám éretted; de szenvedni látni téged, a nélkül, hogy segitni tudnék sorsodon, jelenlétem által talán még nevelni boldogtalanságodat, ezt nem tudom, nem szabad tennem.

Isten veled, isten veled mára és örökre!

Még egyszer ajkaihoz nyomta kezét, s felemelkedett, hogy távozzék.

— Nem, nem! kiáltott fel Cornelia, hasonlóan felállva, s kezeit kérően nyujtva feléje; nem, ne menj el Swen, hisz te vagy az egyetlen a földön, ki engem szeret, mi legyen belőlem, ha még te is elhagysz!

— Én itt mit sem használhatok neked; mást nem tehetek, mint folyton emésztődni a kin miatt, mit szerencsétlenséged látása okoz. És ez érzés olyan, mint egy nyomasztó álom, mint mikor látja az ember álmában vizbe fulni azt, kit legjobban szeret s segitni akar, és nem tud mozdulni helyéből. Oh ez a sötetség, ez az ijesztő sötétség! Csak egy perczre, egyetlen perczre mindentudó lenni!

Swen a legnagyobb izgatottsággal járt alá s fel a szobában, inkább önmagához, mint a szép hölgyhöz intézve szavait.

— Mit akar tudni ön Swen, én elmondok önnek mindent, mire felelni képes vagyok.

Swen megállt Cornelia előtt, s halk hangon kérdé:

— Szeretted valaha férjedet?

— Igen.

— És — ő is szeretett téged?

— Ugy hiszem igen.

— És szereted — még mindig szereted őt?

— Csak téged szeretlek.

Cornelia alig hallhatólag ejté ki e szavakat: „téged szeretlek“, de Swen ugy megrázkodott, mintha villám csapott volna le mellette.

A szép hölgy lábai elé omlott, megragadta mindkét kezét, s csókjaival boritotta el.

A hölgy csaknem megrettenve igyekezett őt felállitni térdelő helyzetéből.

— Nem, nem! kiáltott fel, neked nem szabad térdelni előttem! Szerelmed által élek, most először kezdtem létezni! Hogyan térdelhetne a teremtő teremtménye előtt!

Lehajolt, s homlokon csókolta Swent.

A következő perczben eltünt a szobából.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

uton uj állam teremtessék. Az osztrák-magyar monarchia existál és történeti fejlődés alapján jött létre. „Existálunk — ugymond — garde qui y touche (vigyázon, a ki hozzányul.)

Csernátony Lajos kérdi, hogy Pétervárról azon megjegyzésekre, melyeket az osztrák-magyar kormány a san-stefanói békére tett, jött-e válasz? Mire

Andrássy gróf azt feleli, hogy ő, mihelyt e békekötés tartalma hivatalos tudomására esett, egész nyiltsággal kijelölte Oroszországgal szemben azon álláspontot, melyet a praeliminárékkal szemben elfoglal. Azóta jöttek ugyan Oroszországtól ismételten is válaszok, de **olyan, mely az elágazó nézeteket kiegyenlitette volna, még nem jött.**

Szivák Imre a Bánhidy interpellátiójára adott választ illetőleg kérdi, hogy az abban emlitett s az osztrák-magyar érdekeket sértő három ponttal valamennyi ilyen sértő pont ki van-e meritve; továbbá, hogy eddig a 60 milliós hitelből mennyit használtak föl tényleg?

Andrássy gróf kijelenti, hogy **azon pontok, melyeket ő emlitett, korántsem meritik ki mindazon pontokat, a melyek Ausztria-Magyarország érdekeivel öszszefüggnek.** Azon pontokat, melyeket Szivák ismerni óhajt, mint: A Duna szabadsága s az osztrák-magyar kereskedelmi és közlekedési érdekek keleten — ő csak azért nem emlitette, mivel azokat magától érthetőleg fontosaknak tételezte föl.

Azon kérdésre, melyet Szivák mellékesen érintett, hogy mire fog fölhasználtatni a pénz, ha a congressus eredményre vezetne, azt feleli Andrássy gróf, hogy a **congressus a függő kérdéseket mindenesetre csak a papiroson fogja megoldani,** mi semmikép sem zárja ki azt, hogy éppen a **határozatok végrehajtása, különösen szomszédságunkban, komoly nehézségekbe ütközhetnék.**

Felolvas ezután egy egész sor iratot, melyekben az eddig török uralom alatt élt fejedelemségek lakói tiltakoznak részint Szerbiába, részint Bulgáriába s részint Montenegróba való bekebeleztetésök ellen. Kétségtelen, hogy a Kelet átalakitása még akkor sem vihető ki nehézségek nélkül, ha a hatalmak erre vonatkozólag teljesen megegyeznének is. **A Keleten pedig csak a hatalom imponál,** s annál szükségesebb, hogy Ausztia-Magyarország némileg megmutassa hatalmát, mint ez a többi hatalmak részéről már megtörtént.

Hogy a 60 millióból mennyit használtak már föl, erre Széll Kálmán pénzügyminiszter azt feleli, hogy a legutóbbi hetekben a két pénzügyminiszter a hadügyminiszternek elhalaszthatatlan költségekre rendelkezésére bocsátott némi, de nem jelentékeny összegeket.

Apponyi Albert gróf azon kérdést veti már most föl, hogy szándékosan történt-e, hogy a magyar miniszterelnök minapi válaszában a monarchia déli, délkeleti és éjszaki határainak megvédéséről szólott, mig a külügyminister csakis Erdélyt és Dalmátiát emlitette, az éjszaki határokról pedig hallgatott?

Tisza Kálmán miniszterelnök megjegyzi, hogy ő az általános elővigyázati intézkedésről szólott. Mig a külügyminiszter azon határokat jelölte ki, a hol csapatszaporitások történnek. Különben is a külügymiszter legutóbbi nyilatkozatában kimondott példakép ez is.

Andrássy gróf ezután a részint tervezett, részint foganatba vett intézkedésekről részletes fölvilágositásokat adott, melyek nem tartoznak a nyilvánosság elé.

Apponyi gróf azután Ada-Kaleh megszállását illetőleg intéz kérdést a külügyminiszterhez.

Andrássy gróf utal arra, hogy a san-stefánói előzetes szerződés értelmében **Ada Kalét** a törököknek kiüriteniök és lerombolniok kellett; midőn a törökök ezen föltétel végrehajtásához kezdtek, az osztrák-magyar kormány előtt nem lehetett közömbös, hogy kinek kezébe fog kerülni a Dunának ezen fontos, talán legfontosabb kulcsa; érintkezésbe lépett tehát a portával, hogy ezzel ideiglanes megegyezésre jusson, a melynek értelmében osztrák-magyar katonaság annyi ideig tartaná megszállva Ada-Kaléht, mig a sziget sorsa a congressuson el nem dől, s az osztrák-magyar katonák a törökök által otthagyott hadiszerekre is vigyázni fognak.

Apponyi gróf meg van elégedve a válaszszal és még csak Bosniát és a bosnyák menekülteket illetőleg kiván felvilágositásokat.

Andrássy gróf figyelmeztet arra, hogy a két kérdés közt nagy a különbség; Bosznia sorsát a congressus intézi el, mig a menekültek kérdése kizárólag minket érdekel. Erre több hivatalos jelentést olvas föl, melyekből kitünik, hogy a bosnyák menekültek kijelentették, hogy semmi áron sem térnek vissza hazájokba, hanem inkább megöletik magokat. Erre vonatkozólag az osztrák-magyar kormány tárgyalásokba bocsátkozott a portával az általa adandó garantiák iránt.

Széchen Antal gróf azt a kérdést veti föl, hogy igaz-e — mint az angol kékkönyvben olvasható — hogy a mult év junius 10-ikén Suvaloff és Lord Derby megbeszélték azt a tervet, hogy az új Bulgária csak a Balkánig terjedjen ki, — mig Suvaloff már junius 14-kén kinyilatkoztatta, hogy Oroszország nem elégedhetik meg egy Balkánon-inneni Bulgáriával, — s hogy ez közöltetett a bécsi és berlini kabinetekkel? Mit felelt erre az osztrák-magyar kormány? Mert ha ez igy van, akkor a san-stefanói szerződésben kijelölt Bulgáriáról már ezelőtt egy évvel szó volt. A békeszerződés ezen pontja tehát nem lephette meg a hatalmakat.

Andrássy gróf azt válaszolja, hogy a tényálladék, amint az angol kékkönyvben foglaltatik, csakugyan megfelel a valóságnak: de az oroszok első terve, mely Bulgáriának Balkán-inneni részére vonatkozott, ahhoz a föltételhez volt kötve, hogy a törökök maguk fognak békét kérni, mielőtt az orosz hadak átkelnek a Balkánon. Törökország nem teljesitette ezt a föltételt, az első terv elejtetett tehát.

A második tervet illetőleg, mely szerint a Balkánon tulra is kiterjed Bulgária, sohasem nyilatkozott az osztrák-magyar kormány, hogy elfogadja ezt az alapot! Különben az akkor tervezett Bulgária koránsem hasonlitható össze azzal, melyet a san-stefanói szerződés akar szervezni. Az osztrák-magyar kormány a jövendő Bulgáriára vonatkozó ellenjavaslatokat nem tett: de fönntartotta magának, hogy ő is beleszól ebbe az ügybe, ha a békekötés alkalmával szó lesz az ilyen uj Bulgária szervezéséről.

Ekkor bezárták az értekezletet és a **bizottság változatlanul elfogadta a külügyminiszterium költségvetéséről szóló jelenicst.** Ennek bevezetésében meg van emlitve, hogy mivel a delegatió mostani ülésezése csak folytatását képezi a deczemberben megkezdett és márcziusban folytatott üléseknek, mely utóbbiakban ismételve nyilatkozott a delegatió a külügyi helyzetről, és mivel a 60 milliós hitel megszavazása óta semmi határozott fordulat vagy lényeges változás nem történt a helyzetben: a bizottság nem érzi magát indittatva megragadni a kezdeményezést az általános politikai helyzet vitatásának megujitására, hanem csak a költségvetés tárgyalására szoritkozik.

A világkiállitásból.

A „Figaro" Berkes bandájáról.

A párisi „Figaro" szerkesztősége, mint már lapunk közelebbi számában emlitők, meghivta magához egy estére a kiállitáson levő czigány-zenekart; érdekesnek tartjuk magyar forditásban adni, a mit nevezett lap ez alkalomból a czigányokról mond. A czikk czime: „Les tsiganes", a miből nehezen lehetne a czigány szót kiolvasni; a czikkből adjuk a következőket:

„A Figaro tegnap a czigányok látogatását fogadta. E virtuozokból álló kis zenekar, melynek eredetiségéhez fogható nincs s a melyet renszerint nagyszámu válogatottt közönség hallgat a kiállitási csárdában, a Tuilleriák narancs házában adott hangversenyről jött, nem is számitva a magánosoknál adott hangversenyeket. — Mert ne gondoljuk, hogy e korlátolt számu (14-en vannak) válogatott zene-társaság, melynek merészségéhez, lelkesültségéhez és a sugallatnak tiszta rhytmussal párosult csapkodásához hasonlitható nincs; ne higyjük mondom, hogy a czigányok játékuk tüzét az idő méreteihez szabják. Ha egyszer hevük által el vannak ragadtatva, nem nyugtalanitja őket, ha a zajongó húrokon összetörik is a nyirettyü s ha kifáradtak is naphosszat, nekik nem igen hosszu az éjszaka. — Egyik barátom azt mondja, hogy csak a mikor a klárinétos tüdőjéből kifogyott a szusz és a hegedűs kezeinek csuklói megmeredtek s karjai tehetetlenül esnek alá: csak akkor érzi a czigányok zenekara, hogy elérkezett a nyugalom ideje. Kifogy az erejéből, de a lelkesedésből sohasem.

Az egészen uj, mind a czigány-zenekar (mi, magyarok bundának hivjuk) alakulása, mind a közreműködők velők született lelkesedésének az összhatás javára történő felhasználása. A független virtuozok ezen társulata tizenhárom-tizennégy tagból áll, kiknek feje Berkes Lajos az első hegedüs és karnagy. A Párisban levő czigány symphonia áll hét hegedüből, két alt, egy violoncello, két contrebass, egy kis klarinét, két hangra és egy egészen különös alaku és hangzásu hangszerből, mely egy vizszintes hárfához hasonlit, minden hang több párhuzamosan álló érczhúrból van, a melyen a közreműködő két bőrrel bevont elefántcsont kalapácscsal játszik. Ezt a hangszert „czimbalom"-nak hivják s eredetét tekintve „cymbalum"-nak kellene irni. Meg kell keresni valamely dictionariumban a régi „tympanon" leirását és megtaláltuk a czigányok czimbalmát.

A mint láthatni a czigányok symphoniájában nincsenek meg a modern zenekarok lármás hangszerei: kürt, trombita, púzon, féldob, kis dob, nagy dob. Ez a symphonia a húros hangszerekre támaszkodva, kisérve a klárinét olykor élesebb hangjával s a czimbalom vibrálásával rendkivüli zenekari hatást gyakorol.

Ennek a hallatlan, csodaszerü hatásnak — a mit senkisem merészelhet tagadni, a ki ezeket a fenkölt korcsmai művészeket hallotta — nincs egyéb magyarázata, mint a közreműködők lelkesedése. Ezeknél a bőszült embereknél, a kiket a természet teremtett művészekké, a lélek az, a mi szól; a hangszer csak kiséri, engedelmeskedik neki."

(*Folyt. köv.*)

Határszéli levelek.

Soosmező, 1878. május 21.

Mult levelemben már röviden értesitém a t. szerkesztő urat azon határszéli mozgalomról, mely bennünket magyarokat oly igen és oly közelről érdekel.

Nálunk, hová a nagy világ zajából csak anynyi jut el, a mennyit az átutazó kereskedőktől hallhatunk, most csakugyan van időnk a töprenkedésre. Hirlapjaink nagy része telve van oknélküli siránkozással, a haza sorsa feletti kétségbeeséssel s mi méltán zavarba jöhetnénk, ha most oly közelről nem látnók a dolgok állását.

Határszélünkről keveset beszéltek eddig; lehet, hogy ezután is hallgatni fog róla a „krónika".

Soosmező az Ojtoz viz mellett hosszan fekszik: Moldvától elkülöniti az ugynevezett Cserni-ka pataka, mely balról két hegység közt foly le. Jobb felől a vesztegzárlat vet határt Moldvára.

A Gyertyános éle, mely a kis havason vezet egy igen szép patak mellett, egészen szemben áll Soosmezővel. Ez igen jó hadállás lesz annak idejében. Egy bevehetlen szoros ez, melyen jól felszerelt védők ellenében ellenség át nem hatolhat soha. A hegyről gyönyörü kilátás nyilik roppant messze eső vidékre. Vize, fája bőven van.

Ezen a helyen kormányunknak igen bölcs intézkedése folytán erősitnek most. Megérkezett tegnap 26 genie-ezredbeli katona és egy tiszt. Igen alkalmas készülékeikkel gyorsan és ügyesen dolgoznak. Az eszközöket felső Ausztriából szállitották ide nagy podgyász-szekereken.

Eddigelé csak egy ut készül kifelé egy élen, melyen, ha kész lesz, Gorzafalvára is ki lehet iátni. Sánczok még eddig nem ásattak; ugy látszik, előbb az utakat akarják egészen kifogástalanul járhatóvá tenni. Eczélból erdőket irtanak folytonosan, melyeket jó pénzen és azonnali fizetés mellett kisajátitottak. A levágott fákat értékesitoni fogják szintén katonai czélokra. A dolgosok, kiket szintén igen jó fizetés mellett fogadtak fel, körülbelől 500-an vannak már.

Általában meg kell jegyeznem, hogy ugy a katonaság, mint tisztjeik, illedelmes modorukkal mindnyájunk tetszését megnyerték. A magyar nemzet és azok érdekeiért hőn lelkesülők. S miután az itteni derék szolgabiró közbenjárása folytán népünk részéről erős, hazafias támogatásban részesülnek, munkájuknak csakugyan szapora eredménye van.

Azért irtam kissé részletesebben, hogy lássa meg a t. szerkesztő ur s az olvasó közönség, hogy eddigelé ugy állunk, miszerint az erőnkbe s határainkba vetett bizalmunk csakugyan nem üres beszéd.

Bodzaforduló, 1878. május 24.

Előleges tervezet szerint a bodzai szorosban három védmű (Blockhaus) fog felállittatni egy külön álló ágyuteleppel és a hozzátartozó sánczokkal porosz rendszer szerint. A krasznai szorosban pedig két védmű egy ágyuteleppel és a szükséges sánczolatokkal ellátva.

Ezen védművek építéséhez a munkálatok máj. hó 20-án megkezdődtek és jelenleg mindenhol 32 gyalogsági utász, 32 mérnökkari és 120 polgári munkás dolgozik szakadatlanul. A polgári munkások részben Bodzavámból, részben Bodzafordulóról valók, a kellő napidijjal ellátva. E szerint a két szorosban, midőn e levelet irom, tényleg működik összesen 128 katona és 240 polgári munkás.

Az épitkezéseket Bodzán egy tüzér és egy mérnökkari hadnagy vezeti, Krasznában pedig egy mérnökkari százados és egy utász főhadnagy.

A munkásoknak emlitett létszáma azonban bármily erélylyel folytassák is a munkálatokat, korántsem elegendő arra, hogy hamar időn a védművek előkészüljenek. Munkásokról kellett tehát gondoskodni még éz igy a napokban 600—700-ra fog szaporittatni ezek száma.

A katonai munkások a legnagyobb részben idegenek és nem magyarországiak; de örömmel konstatálom e helyen, hogy ezek a Magyarországot szerfölött szeretik és rokonszenvöknek, ragaszkodásuknak lépten-nyomon kifejezést adnak. Ezzel szemben valóban nevetségessé válik a „Magyar Polgár"-nak sopánkodása, a mely a nélkül, hogy a viszonyokat a legtávolabbról is ismerné, egyik közelebbi számának vezérczikkében búnak ereszti fejét és jajgat, hogy az ide rendelt oláh katonák majd szépet fognak tenni az oláhországi katonáknak. Jó lesz, ha Timon ur máskor nem ir oly dolgokról, a mikről nincs biztos tudomása, mert a publikumnak félrevezetése ily sensationalis hirekkel, az ügynek csak hátrányára válhatik.

A hirlapokban jelzett orosz katonai mozdulatokra nézve annyit irhatok, hogy a határszél őrizetére visszahagyott román katonaság az oroszok által folyó hó 15-én lefegyvereztetvén, a krasznai szoros felől fevő három „pikét" tisztjei és legénysége minden katonai fölszerelvény és jelvény nélkül botokkal fegyverkezve állnak őrt.

Az orosz katonaság brutalis bánásmódja és garázdákodásai miatt a román nép hangulata nagyon nyomott és a Krasznához közel fekvő romániai lakósság elkeseredése az oroszok ellen igen magas fokra hágott. Nem is szünnek meg hangoztatni, hogy eljön a magyarság majd, mely nyomoruságos helyzetöknek véget vetend, kiszabaditván őket az orosz iga elviselhetlen sulya alól. Adja isten!

Alsó-Törcsvár, 1878. évi május hó 27.

Folyó hó 17-én kijött egy főhadnagy s késő este jött Fogaras vármegye alispánja, az itteni községi elöljárósággal és szolgabiróval értekeztek; másnap mindkettő elment Brassóba. egyik a szükséges vas és más eszközök bevásárlása végett. 19-én jött hét szász fuvaros szekéren, eddig Fogarasban állomásozott katonaságnak 34 tagja, kik az oly munkában begyakorlottak. 20-án jöttek a pionerek (utászkar) mintegy 30-an, aztán szállitották a sok csákányt, ásót és rakszekereket, a legénység számára a profontot, persze ezt látni oly hirtelen rendkivüli benyomást tett, bár előre tudomással birtam mindenről, mit ki sem lehet irni.

A katonaság mellett két tiszt és egy ezredorvos van, ezek részint állami épületek és részint a községi házba vannak elszállásolva. 24-én a nagyobb munka megkezdődött, azon hegynek, melyen a törcsvári vár fekszik, a legmagasabb pontjára a földet kezdették ásni s Portafalu felől az oldalba ki a hegyre utat csinálni, a Magurára is utat csinálnának, a tetejére erősséget. Ezen két pont dominálja az ugynevesett Turkupatakját (Törcsvár vize). Itt lesz három erősség, a mostani ágyuk egész a határszélig elszolgálnak, mely ide 2 óra járás.

A törcsvári vár már századok óta fennáll mint régisvg, de már nincs többé régi alakjában a födelét levették s levesznek mindem meggyujtható részt, befödik vizszintesen már előre elkészitett és összekötött nyers ág tekercsekkel, s erre 2 méter magas földtöltést tesznek, hogy fel ne lehessen gyujtani. Felette nagy munka van vele ugy a régi kuttal is, mely a vár sziklába van bevésve. 24-től kezdve naponként 600 ember dolgozik, ezenkivül 30 szekér hordja az eszközfát, füz és magyarófát, követ a hegyre vezetengő utra és porondot, 8 méter hosszuságu vesszőtekercseket kötnek össze drótokkal, melynek szélessége 40 centiméter.

A törcsvári vár alatt levő pusztán sok ács ember faragja a fákat, a katonaság vezeti a munkásokat, csak az a baj, hogy a munkások nyelvét alig van 4 a ki birja. A munka meglehetősen gyorsan megy, nincs szünet még vasárnap is.

Az oláhországi katonaság Vöröstorony felé van huzódva. Károly fejedelem közelebb Rukerbe onnan F.-Törcvárig kilött; hogy miféle politikai szempontból, nem lehet tudni. Ruker ide félnap távolság.

A mi határszélünkig azaz F.-Törcsvárig jó ut van, de innen be Rukerig szikla oldalokon alig lehet szekéren járni, mert az ut felette rosz, a Dumbovicán nincs hid, még 48-ban romholtatdtt volt le.

Az épitendő 3 erősségről a Bucsecs és Királykő aljáig szolgálnak az ágyuk. Midkét havason még hó van. 21-én mogyoró nagyságu jég lett, mely a gyümölcsfák viragaiban sok kárt tett, veteményekben keveset, mivel még a föld alatt voltak.

A törcsvári vár végett Brassó városától egy bizottság jött ki 24-én, meghajolva a hadászati érdekek előtt, átadták a katonaságnak azon feltétel mellett, hogy a tornyok, bástyák és az épület födele a békés idő beálltával helyreállitandó lesz. A helyettes várnagy elköltözött, már nincs szükség reá.

Ploestben, mondják, hogy lennének muszkák és látták is; ennek F.-Tömös az iránya. Kis-Oláországban nincs muszka.

Mihelyt a vár el lesz készitve, az irt módon a katonaság belemegy.

Nemere.

A romániai gyapjubehozatal az erdélyi részekbe.*)

(Folytatás.)

I. Forrás és mennyiség.

Azok, kik ismerik az eljárást a gyapjubehozatalnál, az a nézet uralkodik, hogy a behozott gyapju mennyisége nem felel meg egészen a multkori czikkünkben kimutatott hivatalos számoknak. A termelők és üzérek a vámhivataloknál a megrakott szekerekre zsákokba csomagolt gyapjut fuvarlevél felmutatása nélkül jelentik be; szóbeli előadásuk a gyapju sulyát illetőleg, hitelre talál, mivel nem kell ugy sem vámot fizetni. A gyapjuzsákokat megszámlálják, megtekintik s aztán nem sokat törődnek vele a vámhivatalnok urak: ha vajjon 10 vagy 20%-kal több vagy kevesebb a gyapju sulya.

Az évi átlagos behozatalra számitott 27,000-et tehát legalább is 33,000 métermázsával kell fölcserélnünk, mely a hozzávetések szerint leginkább megfelel a valóságnak.

Az erdélyi gyapjutermelő mokányok, különben, gyapjunyirás előtt május hó elején nyájaik egy részét erdélyi legelőkre hajtják ki. Az ezekről nyirt gyapju absolute nem jön följegyzés alá a vámhivataloknál; szakértők fölvételei szerint ilyen honi gyapju Szeben környékén 2000, Brassó körül 10,000 métermázsát tehet ki.

Továbbá számitásba kell vennünk bizonyos veres gyapjut, mely Törökországból kerül s alig nehány éve, hogy nálunk felkapták. Ennek mennyisége 10 évi átlag szerint évenkint 400—500 métermázsára tehető.

Végre csempészetre (olyan személyek részéről p. o., a kik eme vándorló gyapjutermelésnél részt vesznek) évenkint 1500 métermázsát számithatunk; mindössze tehát kerekszámban 47,000 métermázsára tehető évenkint annak a gyapjunak a mennyisége, mely Romániából hozzánk kerül.

Ami az erdélyi részekben termelt gyapju mennyiségét illeti: ezt természetesen nem lehet biztosan tudni: azonban megközelitőleg ki lehet számitni. A brassói iparkamara érdemes titkára, Hintz ur, e tekintetben a következő combinatiót veszi alapul:

Az 1870-i népszámlálás alkalmával, — valószinüleg kérdéses gyapjutermelő mokányok juhai nélkül, mint akik a számlálás idejében Romániában voltak, — 1,840981 juh számláltatott. Eszerint egy négyszög mértföldre 1900 darab esik, egyharmaddal kevesebb mint a Királyhágóntuli részekben, hol 3200 juh van átlag egy □ mértföldön. Már most, tekintettel a juhok rosz táplálására, ami nálunk általános, fölvehetjük, hogy egy juh nálunk évenkint átlag $1\frac{1}{2}$ kilogram gyapjut ad. A juhok fennebbi számából levonván 240981 darabot, — mint amelyek megnyirás előtt szőröstől-bőröstől a szücs kezébe jutnak: — marad számitásba vehető juh 1600,000 darab. Ez $1\frac{1}{2}$ kilogramjával évenkint hozzávetőleg 24000 métermázsa gyapjut ád; ennek azonban egy része Kolozsvár, Dées, Torda stb. környékéről a nagybirtokosoktól, kik finomabb gyapjat termelnek, a külföldre kerül. Az eredményt tehát igy állithatjuk egybe:

Behozatal	47.000.
Benn termelt gyapju . . .	24,000.
Összesen:	71.000.

métermázsa.

II. Gyapjukereskedés és árak.

Mielőtt a gyapjuárakról és kereskedésről tüzetesebben szólanánk, vessünk egy futó pillanatot egy momentumra, mely oeconomiánk e fontos ágánál szintén tekintetbe veendő. Értjük a gyapjunemeket.

Az erdélyrészi s illetőleg az erdélyi-romániai gyapjut rendesen 3 osztályba sorozzák:

1.) zigai, rövid, finom gyapju, melyből kereskedésbe két minőségü (I. és II.) jön;
2.) zurkán, durvább, bozontos;
3.) báránygyapju.

A romániai részekből behozott összes gyapjunak $^3/_4$ része zigai, tehát finomabb minőségü; ellenben az erdélyi részekben termelt gyapju $^3/_4$ rész a durvább fajhoz tartozik, — különösen báránybőrökben a juhos gazdák leginkább feketeszinüeket igyekeznek termelni, minthogy az ilyet a nyugati kereskedés számára inkább keresik.

S most térjünk át a gyapjukereskedésre.

E tekintetben, az erdélyi részekről levén szó, tulajdonkép csak Brassóról és Nagy-Szebenről beszélhetünk.

Brassóban évenkint legalább 39000 métermázsa gyapju gyül össze, mely csaknem mind Romániából kerül ki. Jellemző, hogy még Szeben környéki juhosgazdák is a brassói piaczra viszik a Romániában és Bessarabiában termelt vagy bevásárolt gyapjukészleteket.

Érdekes és sajátságos, hogy miként foly e gyapjukereskedés Brassóban. Az emlitettük mokányok — nagy gyapjutermelő paraszt-gazdák — előlegeket szoktak venni a brassói gyapjumosóktól, melyeket aztán a gyapju átszolgáltatásánál, a kifizetéskor beszámitnak. Régebben nem volt szokásban ez az előlegezési üzlet; de ma már a mokányok sem olyan tehetősek, mint még csak ezelőtt 20, 30 évvel is voltak.

A gyapju ára a Romániából évenkint eszközölt nagyobb mérvü szállitások után nehány nappal már megállapodik, még pedig a romániai és erdélyi gyapjuáraknak ama külföldi piaczok áraival való combinatiója utján, ahol a gyapjumosók áruiknak kelendőséget akarnak biztositni.

A bevásárlás Brassóban nagyobb kisebb mennyiségekben junius hótól a téli idényig eltart. Tehetősebb termelők, — akik t. i. nem igen vesznek igénybe előleget, — raktárakban és pinczékben tartják fenn gyapjujokat, különösen Hétfaluban. Bizonyos mennyiségben azonban Brassóban ugy, mint Sebenben vásárnapokon piacra is viszik a gyapjut; mindazonáltal a nagyobb részt azonban mustra alapján a vásárló házában adja el a termelő vagy saját raktárában köti meg az alkut gyapjuja felett az őt felkereső vásárlóval.

E kereskedésre nézve Brassóban és Szebenben különös kereskedelmi szokások állanak fenn, melyeket a brassói iparkamara más kereskedelmi szokásokkal együtt összeállitva nyomtatásban is közreadott.

*) Lásd a „Kelet" máj. 26-ki 121. számát.

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kolozsvár sz. kir. város képviselő testületének közgyülése.

Kolozsvártt, 1878. máj. 31.

Városunk képviselő testülete ma eléggé látogatott közgyülést tartott.

A föispán, gr. Eszterházy Kálmán ur, mint elnök, a gyülést d. u. $^1/_2$4 órakor megnyitván, először is Olasz Károly tanácsos terjeszti elő az 1877. évi városi zárszámadásokat, melyek a városi számvevőszék és pénzügyi szakosztály által egyaránt elfogadásra ajánltatnak, a mennyiben t. i. a tavali költségelőirányzattal szemben fölmerült bevételi vagy kiadási többletre vonatkozó igazolásokról s illetőleg indokolásokról van szó; a számadások érdemleges felülvizsgálata később fog történni.

Két tételnél azonban, a számvevőszék által tett megjegyzés következtében egy kis vita fejlődött. A számvevőszék ugyanis a kutyaadó nem kielégitő jövedelmezőségét abban vélte megtalálni, hogy az adó kezelése nem volt helyes. A polgármester felvilágositása után, hogy t. i. a kezelés már 1877-ben a számvevőszék által kidolgozott utasitás szerint történt, a közgyülés elfogadja a tanács indokolását e tételre vonatkozólag is.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A dolgozóházra vonatkozólag tett számvevőségi megjegyzés is adott alkalmat egy-két felszólalásra. A dolgozóház ugyanis nem fizeti ki magát s illetőleg nem hajt annyit, a mennyit ilyes intézetnek helyes berendezés mellett jövedelmeznie kellene.

E megjegyzésre a polgármester felvilágositásul felhozza, hogy a dolgozóház, mely annak idejében, mikor alapittatott, igen jó szolgálatokat tett, a mai viszonyok között többé sem nem felel meg a czélrak, sem nem fizeti ki magát. Reorganizálni kellene; ezt azonban ez idő szerint aligha engedné meg a város financzialis ereje, miután az ujabb berendezés, uj rendszer tetemes kiadást igényelne. Hogy jelenben nem jövedelmez kellően ez intézet: ezt mint a tanács ellen intézett szemrehányást a számvevőszéktől, nem érti; hiszen ilyen intézet élére fizetéses vezetőt nem lehet alkalmazni, egy második Tauffert pedig nem lehet kapni, a ki csupa ügybuzgalomból egy ilyen negy tapintatot követelő intézet vezetését elvállalná. Aztán a jövedelem csekélysége miatt most jogosan alig lehet panaszkodni, midőn iparos és munkás egyaránt szenved a roppant munkahiány miatt.

Bogdán István képviselő a polgármesterrel szemben védi a számvevőszék álláspontját; utóvégre a számvevőszékre azért költ a város 500 frtot évenkint, hogy a hiányokra rámutasson s azokat orvoslás végett a közgyülés elé terjessze.

Még egy-két számvevőségi tag felszólalása után a közgyülés áttér a napirend második tárgyára:

Brassómegye átiratára, melyben az e megye által a brassó-plojestii vasut tárgyában, — hogy t. i. az internationalis indó- és vámház magyar területre épittessék, — az országgyüléshez intézett feliratát pártolni kéri. A közgyülés a maga részéről e feliratot szintén támogatni fogja.

Salamon Antal aljegyző előterjeszti ezután a „Párisi kölcsönösen segélyző magyar egylet" kérvényét, melyben az általa párisi menháza fölépithetése czéljából fölveendő 50,000 franknyi kölcsönben a várost is felszólitja résztvenni. A pénzügyi szakosztály ajánlatára a közgyülés az egyletnek 100 frtot szavaz meg nem-kamatozó kölcsönképen.

A következő tárgy, mely szőnyegre került, volt az, mely a legnagyobb vonzerőt gyakorolta a városatyákra, hogy oly nagy számmal jelentek meg a mai kozgyülésen, világosan látszott ez abból, hogy ez ügy letárgyalása után a képviselő urak nagyobb része azonnal eltünt a teremből.

Ez „érdekes" ügy: egy hatodik gyógyszertár felállitása iránt Bányai L. Károly által beadott folyamodvány, mely fölött a belügyminiszter fog ugyan dönteni, de a városi bizottság véleményének meghallgatása után.

A folyamorvány a közgyülés elé a közegésségügyi bizottság véleménye kiséretében került. A közegésségügyi bizottság egy öttagu albizottságot küldött ki véleményezésre; e bizottság, mely dr. Groisz G. egyetemi jogtanár, dr. Szőcs Emil korházi főorvos, dr. Bartha János városi alorvos és Dávid Antal birtokos urakból állott, s melynek a véleményét a közegésségügyi bizottság egyhangulag magáévá tette, egy 6-ik gyógyszertár felállitását Kolozsvárt teljesen fölöslegesnek, a fennálló gyógyszertárakra nézve károsnak, esetleg veszélyeztetőnek, a város egésségügyére nézve pedig esetleg kedvezőtlen hatásunak tartja.

Földessy Sándor tanácsos előadván ez ügyet, felolvassa a közegésségügyi bizottság fennebbi véleményt tartalmazó indokolt véleményes előterjesztését, valamint a kérelmező Bányai L. Károly folyamodványát is, melyből kiderül, hogy a kérelmezőnek van ugyan gyógyszerészi oklevele, de már 27 év óta nem foglalkozik gyógyszerészettel, kivéve az általa, mint diszmüáru kereskedő által feltalált magyar bajuszpedrőt, különféle illatos szappanokat, hajkenőcsöket és parfumeőket, melyekért több kiállitáson kitüntetésben is részesült a feltaláló. Továbbá a folyamodványhoz a métermértékekekről szóló és emlitett illatszerek árjegyzékét is tartalmazó füzet is volt mellékelve, a folyamodónak egy sikerült miniature-arczképével.

Az ilyenformán teljesen fölszerelt ügyhöz többen szóltak hozzá.

Sámi László tanár a szabadipar szempontjából pártolja a folyamodványt s ő azt hiszi, hogy a concurrentia következtében a közönség is csak nyerni fogna, mert jobb s meglehet olcsóbb gyógyszerekhez jutna, a közegésségügyi bizottság logicája szerint nem is kellene több egy gyógyszertárnál, pedig világos, hogy a concurrentia kizárásával csak a közönség érdekei szenvednek csorbát, mert hiszen itt is áll az az igazság, hogy a közönség attól a patikustól fedezi szükségletét, aki olcsóbbat és jobbat ád. Ő pártolta az 5-dik gyógyszertár felállitását; pártolja a 6-dikat is s pártolná a 7-diket, 8-dikat stb.

(Vége következik.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. junius 1.

A magyar haza *legelhagyatottabb insége jutott árvája, a hazai ipar érdekében emeljük itt fel ismételten kérő szavunkat e lapok t. olvasóihoz.*

Az erdélyrészi háziipar- és iparfejlesztő egyesület megalakult, hogy a magyar társadalmat tömörülésre szólitva fel, ipart teremtsen az egek által is iparra teremtett e szép kis hazarésznek.

Ha vannak e hazának fiai, a kik cgyházaknak, oskoláknak tesznek kegyes alapitványokat és nemes erkölcsöket kivánnak oltani a népbe, nyujtsanak pár fillért a józan élet, a családiasság, a takarékosság legfőbb forrása, a léleknemesitő munka templomának felépitéséhez.

Ha vannak, kiknek szivébe nyilalik mások nyomora s jótékony egyletek, árvaházak segélyezésével enged szive nemes szgallatának, jöjjön és tartson velünk is, hogy az ipar oktatásával kenyeret adjunk az éhező kezébe és saját munkája utján ünnepi ruhával cseréljük ki a róla csüngő rongyokat.

Ha vannak, kik a hazát magyarnak és boldognak akarják látni, jöjjenek és ne engedjék, hogy idegenek iparának rabszolgája legyen és idegen földre küldve vagyonát, koldussá tegye önmagát.

Ha vannak, kik adófizető országokat óhajtanának a haza számára hóditani, jöjjenek s ama külföldre küldött sokszor több milliót, mint a mennyit saját államának fizet a magyar, segitsenek benn tartani a hazában, hogy boldog legyen népe, erős és hatalmas az állam, melynek ilyen népe van. Jöjjenek és hóditsák meg Magyarországot önmagának.

Nem szédelgés, nem népámitás, a mit ez egylet akar; a magyar társadalmat akarja csupán szövetkezésre birni, eröit egy nagy czélra összpontositani; ám válaszsza meg e társadalom eszközeit, használja fel, mint legjobbnak hiszi eröit, de mentse meg magát, mert nincs az égnek s földnek hatalma, mely megmentse öt, ha nem segit önmagán.

Az erdélyrészi háziipar- és iparfejlesztőegylet pártoló tagsági dij a hat évi kötelezettséggel évi **2 frt.** *Alapitó tagsági dij* **50 frt.**

Aláirások szerkesztőségünkben vidékről is elfogadtatnak.

— **Szinházunknál** nagyban készülnek a „Kapitány kisasszony" operette előadására, melyben mint halljuk Váradi Miklós a népszinház volt tagja is föl fog lépni Don Januario szerepében. Különben a kik ismerik Váradi Miklóst, tehetséges fiatal szinésznek mondják, ki az operettekben élvezhető alakokat teremt. Meglátjuk.

— **Human Erzsiről**, a kolozsvári volt opera-társulat egyik tehetséges tagjáról, kinek mi annak idejében már szép jövőt jósoltunk, a budapesti lapok következőleg nyilatkoznak: Az „Ellenőr" igy ir: Human Erzsi ma lépett fel először a nemzeti szinpadon. Az „Alvajáróban" énekelte Aminát s a reményeket beváltotta. Nem mondunk nagyot, ha tűneménynek nevezzük. Hangja csengő, érczes s nagy terjedelmü. Technikája meglepően biztos és gyönyörü. A hangfutamok szinte lehelletszerüen csapongnak ajkain. Megjelenése is kellemes; arcza kifejező, játéka egyszerüen nemes. A „Közvélemény" azt mondja, hogy ritka szép, tisztán csengő, erős és egyenletes hangja van, s biztos, csakis a legfelsőbb hangoknál észlelhetni néha némi bizonytalanságot. Előadásában van izlés, kellem, csin, egy kevéssel több melegség azonban nem ártana. Az „Egyetértés" azon véleményben van, hogy mindaz, a mi benne kezdőre emlékeztet, csak idő kérdése, mert a szinpadi teljes otthonosság, és itt-ott mutatkozó ingadozás a nehezebb hangvételekben majd eltünik a legrövidebb szinpadi gyakorlattal s mindaz, a minek csirája mai szereplésében kitünt, a ragyogó iskolázottság, az előadási szellem, s a legnehezebb futamok játszi könnyedséggel való kezelése csakhamar teljes érvényre fognak emelkedni.

— **A helybeli** állami tanitóképezde önképzőköre junius 2-án (vasárnap) délután 4 órakor a képezde helyiségében (Eperjesutcza) zárünnepélyt rendez, következő műsorozattal: Első szakasz: 1. Szózat, énekli a képezdei dalkör. 2. Titkári jelentés, felolvassa Nagy Kálmán III. oszt. növendék. 3. Ima, Danclától, hegedű-duett zongora-kisérettel, játszák: Pál Gy., Vajda I. I. oszt.; Albu Zs. Albu S., Árkosi D., Bartók L., Bocz J., Bosian A., Czucza J., Dancs L., Dabóczi Gy.. Farkas B., Fejér J., Ferencz J., Holló A., Kis F., Köllő J., Makkai S., Pap G., Váradi A., Vincze F., II. oszt. növ.; Baló J., Bercse Gy., Bitai Ö., Boga K., Csath Gy., Demeter S., Elczner S., Finta G., Gáspár L., Hosszu F., Serester T., Szász J., Tályai Gy., zongorán kiséri Wieder J., III. oszt. növendék. 4. Nocturne, Brinleytől, zongorán játsza Baló J. III. oszt. növ. 5. Népdalok, énekli a képezdei dalkör. 6. Szavalás, Takács J. III. oszt. növ. 7. Opera egyveleg, zongorán 4 kézre játszák: Druhora G. és Wieder J. III. oszt. növ. 8. Elegia, Ernsttől, hegedűn játsza Finta G. zongorán kiséri Baló J. III. o. n. 9. Templomi karének, énekli a képezdei dalkör, orgonán kiséri Zsigmond A. III. oszt növ. Második szakasz: 1. Valse, Danclától hegedű duett zongorakisérettel, játszák a 3 szám alatt megnevezettek. 2. Opera egyveleg, zongorán 4 kézre, játszák: Pap G. és Bocz J. II. o. n. 3. Juhászdal, Kreutzertől, énekli a képezdei dalkör. 4. Szavalás, Hoszszu F. III. osz. növ. 5. Változatok, „A piráta" dalműből, Singeleetől, hegedűn játsza Tályai Gy., zongorán kiséri Bercse Gy. III. oszt. növ. 6. Thüringi népdal Silchertől, énekli a képezdei dalkör. 7. Csárdás, Tisza Aladártól, hegedűn játszák: Tályai Gy., Finta G., Demeter S., zongorán 4 kézre Bercse Gy. és Baló J. III. oszt. növ. 8. A szűz imája. Thekla Badarzewskától, zongorán játsza Finta G. III. o. n. 9. Aradi népdal, Dopplertől, énekli a képezdei dalkör.

— **Az unitáriusok** főtanodájában a jóltevők emlékezetére rendezett ünnepély e hó 30-án áldozó csütörtökön diszes közönség jelenlétében és változatos müsorral tartatott meg. Kovács János igazgató tanár rövid megnyitó beszéde után Vaska Béla papnövendék tartott emelkedett hangulatu emlékbeszédet, fölsorolván azon jóltevőket, kik az unitárius vallásnak megalakulásasor és Erdélyben meggyökerezésekor s azután is bátran szembe szálltak előitélettel, üldözéssel, nyomorral és nem csüggedve példát adtak az utódoknak, kik ma 63,000-en egy fő és két algymnasumot tartanak fenn az elhunytak jótéteményeiből, szellemi és anyagi munkálkodásuk eredményéből. A lelkes hangon előadott emlékbeszéd után Benczédi Gergely tanár tartott Széplaki P. Horváth Ferencz emlékezete felett sok egyházi és politikai történelmi tanulmánynyal irott emlékbeszédet. Végül Kovács János igazgató tanár lelkes szavakkal zárta be az ünnepélyt, melynek érdekességét egy alkalmi költemény elszavalása s az iskolai dalkör működése is emelték.

— **Gyulafehérvárról** irják nekünk: „Az aradi szintársulatból alakult consortium Gyulafehérváron átutaztában nehány előadást rendez, melyekben ugy a hazai irodalom, valamint a külföld legjelesebb termékei hozatnak szinre. Ez előadásokra a n. érd. közönség becses figyelmét előlegesen is felhivja az aradi consortium (?) nevében Veres László müvezető. Ilyen szini jelentést olvastunk. A szinházba járó közönség várva várta a társulat megérkeztét, mely végre május 30-án „Kintornás családdal" megkezdé működését. Ez előadáson közönség nem igen nagy számmal volt jelen, a mit a szinészek azzal igazolnak, hogy a közönség nagyobb része még nem tudja itt létüket. Adná az ég, hogy ne járjanak ők is ugy, mint a többi itt megfordult magyar szinészek jártak. Mind várták a közönséget, de az mind csak késett. Csodálatos a „Magasabb müvészet" képviselői a „Sängerek" meg a „tánczosnők," pl. Ms. Milli minő fogadtatásban részesültek! A müértők még ma is lelkesen emlegetik. Hát a német szinészek izléstelen „Possejukkal," „Operetteikkel" milyen tele házat csináltak! Nó de várjunk az itélettel. Én nem hiszem, ha e müértő közönség meghallja, hogy jó társulat jó darabokat jól előad, ne sietnének azokat megnézni, ne kivánnák szinirodalmunk remek gyöngyeit a népszinműveket megtekinteni . . . Az első előadás alkalmával több tehetséget véltünk észre venni, hanem most mellőzzük a részletes birálatot. Megemlithetem „Az öreg kintornás" személyesitőjét Csabit, kinek egy jelenete igen sikerült. Megemlithető Váradi (Laczija), Latabárné (Marija), Latabár Samuján, bár többször tulzásba ment át, mégis mulattunk. A többiről jövő alkalommal. Fridolin.

— **Az erdélyi** gazdasági egylet igazgató választmánya 1878-ik évi junius hó 3-án délelőtt 10 órakor ülést tart az egyleti irodában, főtér 36. sz, első emelet, melyre a t. tagok ezennel tisztelettelesen meghivatnak.

— **Halálozás.** Halmágyi Sándor lugosi kir. törvényszéki elnök a maga és neje Szentkatolnai Biró Josephine, gyermekeik: Margit, Fánny, Krisztin, Zoltán, Gábor, Lajos; testvére: Róza özv. Krizbai Dezső Miklósné és gyermekei Béla és Katalin nevében szomoruan jelenti, hogy a jó atya, após és nagyatya: Tordátfalvi Halmágyi Márton május hó 25-dikén esti 8 órakor több évi gyengélkedés után 78 éves korában hirtelen elhunyt Kolozsmegyében fekvő magyar-sárdi birtokán. Buzgó hazafi, tevékeny gazda: egykor Kolozsmegye tevékeny táblabirája és később derékszékbirája, végre ezen megyei bizottmányi tag; királya, hazája, megyéje lelkes hive; a magyar földbirtokosok körében a társadalom szerény, de becsült tagja volt. Földi maradványai magyar-sárdi birtokán május hó 28-idikán helyeztettek el örök nyugalomra. Béke lengjen hamvai felett!

— **Egy hála ünnepély.** Folyó hó 30-án tartatott meg Tordán kevés számu közönség jelenlétében, az u. n. „hagyományozók" emlékére az unitarium gymnásiumban az ifjuság által rendezett első ötödéves ünnepély. Az ifjusági dalárda által előadott ének elhangzása után igazgató Pálfi K. tartott emelkedett szellemü megnyitó beszédet, az emlékezet szövetnekét nyujtván meg az elhunyt jóltevők bemohosodott sirja felett. A tulajdonképpi emlékbeszédet tanár Májai István tartotta egyik legrégibb jóltevő Gyulai Esofia emléke felett, ki 1740-ben született Kolozsvárt; 1762-ben, mint Kolozsvár egyik legszebb leánya, férjhez ment Aljárai Pápai István, akkori időben tordai alispánhoz. Gyulai Zsófiát gyermekkel nem áldván meg az ég, hogy szép birtoka a legszentebb ügy, a nevelésügye előmozditására szolgálhasson, az 1828-ik évben 88 éves korában bekövetkezett halálát nagybecsü hagományaival tette örökké emlékezetessé: a tordai unitaria egyház és oskolának mintegy 12 ezer frton felül érőt, a kolozsvári unit. egyház és oskolának pedig ezer-ezer forintot hagyományozván. A csinos emlék-beszéd méltó éljenzésben részesült. Ezután az ünnepélyt az igazgató rövid beszéddel zárta be. (n.)

— **A bécsi tudományos akadémia** tegnapelőtt tartotta évi diszgyülését, melyen a protectoron Rainer főherczegen kivül Rudolf tronörökös is jelen volt, ki a megjelent tudósokat bemutattatta magának. Ugyanezen ülésen a trónörököst tiszteletbeli tagnak megválasztották. Az akadémia elnöke ismét báró Rokitansky lett, kit 1869. óta már háromszor ültettek e diszes helyre, alelnöke pedig Arneth lovag, kit ennek már negyenizben választottak. A választás három évre szól.

— **Hajmeresztő jelenetet** beszél el Esztergomból az ottani lap: Május 22-én két inas egy gyermekkocsiban ülő két kis fiucskával (az egyik 2, a másik 3 és fél éves) képzelhető sebességgel futott végig a Duna hidján. A hidról leérve, a kocsi rudját eleresztették, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a rud a Duna felé fordult s a kocsi egy percz alatt a partról a gyermekekkel együtt a Dunába zuhant. Borzasztó volt látni a két gyermek mint fordult a hullámok közé. A mint beestek, azonnal el is merültek. Szerencsére azonban e pillanatban Bártfay Géza a partról utánuk ugrott, (az illető nem is tud uszni) az egyiket a viz alatt azonnal megtalálta, s a parton állóknak kiadta. Mig az elsőt megmentette, a másikat (a két évest) tökéletesen elvesztette szem elől, s a feletti ijedtében, hogy csak az egyiket menthette meg, lélekjelenetét veszté. Már ő is mindjobban kezdett merülni; mig végre a viz tetején levő ládikot (a mi a gyermekekkel a kocsiról szintén beesett) megragadván, érezte, hogy a fiucska a láda alatt van s igy minden erejéből a gyermeknek kimentéséhez fogott, a mi sikerült is neki. A piczike jó sok vizet ivott is ivott is A gyermekek egészségesek: csupán a kisebbiknek van egy kis láza. Az egyik inas le van tartóztatva, a másik a főbűnös, elszökött.

— **Lord John Russel**, kinek halálát egy londoni távirat jelenti — egyike volt a legkiválóbb angol államférfiaknak. Mint Bedford herczeg harmadik fia 1792. augusztus 18-án Londonban tzületett. Kiképeztetését a Lunbury Collegeben és az edinburgi egyetemen nyerte. 17 éves korában beutazta a continenst s Spanyolországban Wellington herczeg rokonszenvét nyerte meg. Ezen utjában irta meg Russel „Don Carlos" czimü drámáját, mely 1822-ben előadatva, csak kevés sikert aratott, 1813-ban nagykoru lévén, a politikai pályára lépett s mint Tavistok képviselője azonnal whignek nyilatkozott, mely pártnak később vezére lett. 1819-ben a parliament reformját inditványozta, melegen szólt a katholikusok emancipatiója mellett, 1830—34-ben hadügyminiszter, 1841-ben belügyminiszter, végre 1852—55-ben mint külügyminiszter szerepel, mely állást kétszer is viselte. Miniszteri pályáját 1866-ban mint miniszterelnök fejezte be. Lord Russel jeles szónok volt, mint iró szintén tisztelt nevet vivott ki. Legutolsó müvét 1875-ben adta ki „Emlékek és tanácsok" czime alatt. Nevével különben hazája modern történelme szorosan össze van kötve. A szabadelvüség előharczosát tisztelték benne sok évtizeden át s e megjelölés teljesen megérdemelte. Uttörő volt a szó nemes értelmében, ki alatt hazája a nagy reformokat érte meg, melyek most az egész világ sajátjai. Ő boldog is volt, mert eszméit még életében látta megvalósitva.

Soldosné Lujza asszony mint vendég.

NYÁRI SZINHÁZ.

Bérlet szünet.

Kolozsvártt, vasárnap, junius 2-án 1878.

Soldosné Lujza asszony második vendégjátékául:

Tündérlak Magyarhonban

vagy:

a rokkant huszár.

Szinmű, dalokkal és tánczokkal 3 felv. Magyarszinre alkalmazta: Szentpéteri Zsigmond. Zenéjét szerzette: Szerdahelyi József.

SZEMÉLYEK:

Gróf Vámházi	— — —	Szentgyörgyi.
Lajos) fiai	— — —	Szacsvay.
Ferencz)	— — —	Abonyi.
Laura) gyámleányai	— —	Békéssy Irma.
Etel)	— —	Boér Hermin.
Gyuri, közhuszár	— — —	Váradi József.
Marcsa, utitársa	— — —	**Soldosné L.** assz.
Ádám) a gróf szol-	— —	Balázsi.
Éva) gálatában	— —	Bátekné.
Kántor — — —	— —	Makó.
Öregbiró — — —	— —	Csatár.
Esküdt — — —	— —	Váradi Albert.
Neje — — —	— —	Váradiné.
Kisbiró — — —	— —	Némethy György.
Pornő — — —	— —	Borand Hermin.
Erzsi) gyermekek	— —	Csatár Róza.
Kata)	— —	Nagy Vilma.

A 2-ik felvonásban előforduló tánczok:

I. „Eszményi kettős". Lejtik: Hódy Etel és Jelenfi Julia.

II. „Csárdás". Tánczolják: Jánosi Vilma és Visontai Eszter.

Kezdete 7 és fél órakor.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

A tordai kisegitő társulat forgalmáról 1878. május havában. Bevétel: Pénztármaradék ápril hóról 2201 frt 10 kr, havi rendes és rendkivüli betét 5274 frt 99 kr, könyvdijban 1 frt 80 kr, kamat, provisió és váltódij 1353 frt 16 kr, bélyegdijban 42 frt 75 kr, 191 tagtól visszafizetett kölcsön 39942 frt — kr. Összes bevétel 49415 frt 80 kr.

Kiadás: 197 váltó mellett kölcsön 41856 frt — kr, kezelési kiadás 466 frt 92 kr, bélyegre 34 frt 80 kr, tőke visszafizetés 5985 frt 35 kr, pénztári készlet 1072 frt 73 kr. Összes kiadás 49415 frt 80 kr. Tordán, 1878. május hó 31-én. Közli a felügyelő választmány.

A „KELET" magán táviratai.

Feladatott **Budapesten** jun. 1. 11 ó. — p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra jun. 1. 11 ó. 35 p. d. e.

Két nagy német hadi hajó elsüllyedt. Négyszáz embernél több fuladt Folkestone mellett a tengerbe.

Gr. Andrássy az osztrák delegátióban ismételve előbbi nyilatkozatait, kiváló elismeréssel nyilatkozott Németország követitő szerepéről. A kongressuson érdekeink megóvása iránt a legjobb reménynyel biztat.

Az osztrák Reichsrath a 30 és 70-es quotát 160 szóval 85 ellen elfogadta. A restitutió iránt holnap szavaznak.

Legujabb.

Az angol- és orosz kormány a következő pontok fölött, melyek eldöntés végett a congressus elé terjesztetnek, egyetértésre jutott.

I. Két bolgár tartomány alakittatik, egyik a Balkántól északra fejedelem alatt, a másik délre, de az Aegaeumi tengert nem érintve, keresztyén kormányzóval élén s az angol gyarmatokéhoz hasonlóan berendezett kormánynyal. Ez utóbbi tartomány nevét a congressus állapitja meg. 2. A török csapatok kitakarodnak ez utóbbi tartományból és nem térnek vissza. 3. Anglia sajnálja Bessarábia visszabocsátását, de nem ellenzi. 4. Anglia föntartja magának a jogot, hogy a congressuson a Dunára vonatkozó nemzetközi megállapodásokat megvitassa. 5. Anglia Batum birását sem tekinti oknak ellenséges beavatkozásra. Oroszország megigéri határait Ázsiában előbbre nem tolni. 6. Oroszország Anglia kértére Bajazidot visszaadja Törökországnak, ez pedig azért átadja Kotur tartományt Perzsiának. 7. Oroszország megigéri, hogy a pénzbeli kárpótlást terület által nem fogja fedezni, sem Angliának, mint Törökország hitelezőjének igényeibe nem avatkozik. A congressus tárgyalni fogja a fizetés kérdést, 8. A congressus intézkedik, hogy Epirus, Thessalia és Törökország egyéb görög tartományai ujjá szerveztessenek. 9. Oroszország kijelenti, hogy a Dardanellákon való hajózásban a status-quó föntartásába beleegyezik. 10. Anglia javasolja a congressusnak, hogy Europa szervezze ujjá és europaizálja Bolgárországot. Bulgáriának Oroszország által leendő occupatióját és az orosz katonaságnak Oláhországon átvonulását Anglia a congressuson szóba fogja hozni.

Erték- és váltófolyam.

1878. május 31.

Magyar aranyjáradék	87.85.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát	—.—.
„ „ „ 2 „	112.—.
„ keleti-vasut elsőbség 2 „	74.50.
„ „ állami kötvény 1876 év	67.—.
„ vasuti kölcsön	100.50.
„ földtehermentesitési kötvény	79.—.
temesi „ „	78 —.
erdélyi „ „	77.50.
horv. slavon „ „	—.—.
magy. szőlődézma váltság „	82.25.
Oszt. egységes államadósság papirban	63.85.
„ „ „ ezüstben	66.40.
„ aranyjáradék	73.80.
1860. államsorsjegy	114 50.
Oszt. nemzeti bank részvény	8.10.
„ hitelrészvény	229.80.
magyar. hitelbank	208.75.
Ezüst	103.40.
Cs. k. arany	5·59.—
Napoleond'or	9.48.—.
Német birod. mark	58.50.
London	118.65.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Békésy Károly.

A pünkösdi ünnepek alkalmából szombaton, junius-hó 8-kán

Kolozsvárról Bécsbe

felette mérsékelt árak mellett

KÉJÚTAZÁS

fog rendeztetni.

14 napra szóló oda- és visszaútazási jegyek, egyszeri megszakitással Bécs és Czegléd közt
a II. osztályban . . . 33 frt 95 kr.,
a III. osztályban . . . 22 frt 88 kron
válthatók.

Az indulás Kolozsvárról a fenn kijelölt napon reggel 5 óra 10 perczkor történik.

E kéjútazásra a Nagyvárad megett fekvő minden nagyobb magy. kir. államvasút-állomáson válthatni mérsékelt oda- és visszaútazási jegyeket.

Bővebb értesitést nyújtanak a kifüggesztett falragaszok.

Érdekes

id. Heckscher Samunak Hamburgból a mai számunkban megjelent **Szerencse-jelentése.** E ház, a nyeremények pontos és hallgatag kifizetése által itt és a környéken, oly jó hirnevet szerzett magának, hogy mindenkit már e helyen is figyelmeztettünk hirdetésére.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ajándékba adjuk mindenkinek

a legszükségesebb **háztartási czikkeket**, ugy mint: **kávés- és evő-kanalakat, késeket és villákat**, stb. stb.
(165) (4—12)

A nem rég megbukott nagy angol britania-ezüst-gyár tömeggondnoksága által meg lettünk bizva, hogy valamennyi nálunk raktárban levő ezüst-britania árukat a szállitási költség és a munkabér $^1/_4$ részének csekély megtéritése mellett **elajándékozzuk.**

A szállitási költségeknek Angliától Bécsig, valamint a munkabér egy csekély részének megtéritésének fejében, a tárgyak mellett lévő összegnek beküldése, vagy utánvétel mellett is, a következőket kapja mindenki

ingyen.

6 darab britania-ezüst **evőkanál**, 6 darab ugyanolyan **kávés-kanál**, összesen 12 darab, melyek ára előbb 6 frt volt, **most mind a 12 drb. együttvéve** . . . . **2 frt 35.**
6 „ britania-ezüst **asztali kés**, angol aczélpengével,
6 „ ugyanolyan **villával**, összesen 12 darab, melyek ára előbb 9 frt volt, **most mint a 12 darab együttvéve** . **3 frt 40.**
1 „ **tejszedő-kanál**, nehéz fajta, előbb 3 frt, **most** . **1 frt 30.**
1 „ **levesszedő-kanál**, legnehezebb fajta, a legjobb britania-ezüstből, előbb 4 frt, **most** . . . . . **1 frt 80.**

Azonkivül elegans asztali **gyertyatartók**, páronkint frt 1.—; 2.—; 2.50, 3.—; **findzsák**, à kr. 50, 75, 80, frt 1—, 1.40; kávés vagy theakannák à frt 2.—; 2.50, 3.—; 4.—; karos gyertyatartók, páronkint frt 8.50, 10.50, 14.—, 20—; czukorszelenczék à frt 2, 2.80, 4.—; 5.50, 7.—; czukorhintők à kr. 40, 75, 90, frt 1.—; eczet- és olajtartók à frt 2.50, 3.80, 4.25, 6.—; vajszelenczék à kr. 85, frt 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; kézgyertyatartók egyenként 50 kr, 65 kr, 80 kr., 1 frt. és még számtalan tárgyak.

Különösen figyelembe veendő.

6 darab **asztali kés**, legfinomabb britania-ezüst nyél, angol aczélpengével,
6 darab ugyanolyan **villa**, 6 darab nehéz kitünő **evőkanál**,
6 darab ugyanolyan **kávés-kanál**, elegáns bársony-tokban együttvéve
24 darab, melyek azelőtt tok nélkül 13 frtba kerültek, mostani áruk a tokkal együtt **csak 6 frt 40 kr.**

E tárgyak a legfinomabb britania-ezüstből vannak készitve, s a valódi 13 latos ezüsttől még öt évi hasznúlat után sem különböztethetők meg; fehéren maradásukért egyébiránt irásbeli kezesség vállaltatik.

Továbbá kötelezzük magunkat mindenkinek a pénzt visszaadni, ba az evő-eszközök vagy kanalak feketék, vagy sárgák lennének.

Czim:
britania-Silberwaaren-Niederlage
Bécs, Babenbergerstrasse 1.

MOLL Seidlitz-pora.

(22) (21—52)

Csak akkor valodi, ha minden doboz czimlapján a sas és az én sokszorositott czégem van lenyomva.

Büntető birósági itéletek ismételten constatálták czégem és védjegyem meghamisittatását, szért óva intem a közönséget az ilyen hamisitványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ámitásra vannak számitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben kapható az x szel jelölt czégeknél.

Franczia borszesz sóval.

A legmegbizhatóbb önsegélyző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyuladásnál a legtöbb betegség ellen, mindennemü sebesülések, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt sebek, rákfekélyek, üszök, szemgyuladás, mindennemü bénulás és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasitással együtt 80 kr. o. é

Valódi minőségben a †-tel jelölt czégeknél.

Dorsch-halmaj-zsirolaj

Krohn M. és társá-tól **Bergenben** (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasitással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt czégeknél.

Salicyl-Szájviz.

Mint a foggyógyászat mérvadó, legtekintélyesebb egyéniségei bizonyitják kitünő óvszer fogfájás ellen, mely frissit és rothadást gátol.

Ára 60 kr.

Raktárak. **Kolozsvártt**: (x†*) **Valentini Ad.** gyógyszerész. (x*) **Wolff Ján.** gyógysz. (x*) **Dr. Hintz György**, gyógysz. (x†*) **Széki Miklós**, gyógysz. (x*) **Biró János**, gyógysz. **Beszterczén.** (x) Lang Károly, gyógysz. **Brassóban.** (x†*) Schuster C. L. gyógyszerész, (†) Jekelius urnál. **Déésen.** (x†*) Krémer Samu. **Déván.** (x) Lengyel György gyógysz. (x) Weisz Adolf. **Dicső-Szent-Mártonban.** (x) Fischer Ede, gyógysz. **Gyergyó-Szent-Miklóson.** (x) Eránosz Bogdán, gyógysz. **Károly-Fehérvárt.** (x†*) Fröhlich J. gyógysz. **Szebenben.** (x*) Müller K. gyógysz. (x*) Thalmayer F. (x*) Reissenberger A. F. **Szászsebesen.** (x) Reinhardt J. C. **Szerdahelytt.** (x) Schimert F. gyógyszerész. **Segesvárt.** (x) Teutsch J. B. urnál. **Tordán.** (x) Trajánovits E. gyógyszerész urnál. **Zalatna.** (x) Mihelyes S. gyógysz. urnál.

A. MOLL, k. k. Hof-Lieferant, **Wien.**

---

(178) (5—*)

DIETRICH SÁMUEL

Első Erdélyi Gazdasági GÉPGYÁRA,

vas- és ércz öntődéjében Kolozsvártt

(felső-szénutcza, ezelőtt Rajka-féle ház)

kaphatók:

Gőzgépek.
Gőz- és kettős hatásu szivattyuk.
Kutszerkezetek.
Tüzoltó-fecskendők.
Mü- és paraszt-malmok, serfőzés- és szeszgyárakhoz teljes berendezések.
Keverő- és hütő szerkezetek.
Élesztő sajtók.
Lyukasztó-gépek.
Malátazuzók.
Kör- és keret- (Gatter) fürészek.
Lójárgányok (cséplőgépek).
Közlömüvek (Transmissionen).
Emelő- és ütő-szerkezetek.
Felhuzó- és emelő-gépek.
Tizedes- és százados mérlegek.
Borsajtók.
Szőlőzuzók.
Szecskavágók.
Répa- és burgonyavágógépek.
Törökbuza-kapák.
Törökbuza-töltögetők.
Törökbuza-morzsolók.
Vetőgépek.
Kerülő-, váltó-, mélyitő- és szőlő-eke.
Exstirpátorok.
Rétgyaluk.
Boronák.
Szóró- és tisztitó-rosta.

Elvállal mindennemü **öntött-** és **kovácsolt-vas sirkeritések**, **áltányok**, **lépcsők** és **lépcsőkorlátok** készitését; továbbá: **kovácsolt-** és **öntött vascsövek**, **áltányok, oszlopok**, **sárga-** és **vörös rézöntvények** gyártását, valamint a gépészet körébe tartozó **tervezetek** és **rajzok** elkészitését, mindennemü **fölszereléseket** és **gépkijavitásokat.**

Megrendelések **Dietrich Sámuel** vasüzletébe, főtér br. Bánffy-ház, intézendők.

Tauffer József

óvári és piaczsori üzleteiben Kolozsvárt, a legjobb minőségben és jutányos áron kaphatók:

Kitünő faju erdélyi asztali és csemegeborok
nagy és kis mennyiségben.

Valódi POTTENDORFI KÖTŐ- és SZÖVŐ-GYAPOT.
Finomitott fonó **LEN- és KENDER** Fejéritett és fejéritetlen
LENFONALAK.

Valódi SEEHOFER-BALZSAM és PAGLIANO SZÖRP- és POR egyedüli raktára.

(74) Ajánlja továbbá: (6—*)
jól berendezett bőrüzletet.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Főnyeremény esetleg **375,000 márka**	**Szerencse-jelentés.**	**A nyereményekért az állam kezeskedik.** Első húzás **jun. 12- és 13.**

Felhivás résztvevésre a hamburgi állam által biztositott nagy pénz-kisorsolás

nyeremény-esélyeibem,

(188) a melyben (3—6)

8 millió 600.000 márkát

okvetlen nyerni kell.

Ezen előnyös pénz-kisorsolás nyereményei, mely tervszerüleg csak 91,000 sorsjegyet tartalmaz, a következők: 1 nyeremény esetl. **375,000** márka, különösen **250,000, 125,000, 80,000, 60,000, 50,000, 3**-szor **40,000** és **36,000**, **4**-szer **30,000** és **25,000**, **11**-szer **20,000** és **15,000**, **24**-szer **12,000** és **10,000**, **37** szer **8000, 6000**, és **5000**, **76**-szor **4000, 3900** és **2500**. **206**-szor **2400 2600** és **1500**, **412**-szer **1200**, **1356**-szor **500, 300** és **250**, **30,628**-szor **200, 175, 150, 138, 124**, és **120**, **16,839**-szer **94, 70, 67, 50, 40** és **20** márka, melyek kevés hó alatt 7 osztályban **biztos** eldöntés alá kerülnek.

Az **első nyeremény-húzás** hivatalosan

f. é. junius 12- és 13-ra

van megállitva s arra
az egész eredeti sorsjegy ára csak 3 frt 40 kr.,
a fél eredeti sorsjegy ára csak 1 frt 70 kr.,
a negyed eredeti sorsjegy ára csak 85 kr.,
és ezen **az államtól biztositott eredeti sorsjegyeket** (nem tilos igérvények **az árnak bérmentes beküldése** vagy **postai előleg** mellett, **a legtávolabb vidékekre is megküldöm.**

A résztvevő az eredeti sorsjegy mellett megkapja tőlem **ingyen** az **állampecséttel** ellátott eredeti játéktervet, s a húzás után **azonnal felszólitás nélkül a hivatalos** nyeremény-lajstromot.

A nyeremények fizetését és megküldését

pontosan és **titoktartással** eszközlöm **egyenesen** az érdekeltek kezéhez.

Minden megrendelést egyszerüen **postai utalvány**, vagy **ajánlott levél által** tehetni.

Kérem tehát megrendeléseket bizalmasan hozzám intézni

id. HECKSCHER SAMU,

bankár és váltóüzlet tulajdonos **Hamburgban.**

Közelebbről f. é. april 3-án több megrendelőm ismét szerencsés volt a legnagyobb főnyereményt nálam nyerni. Fennebbi,

---

NAGY JÓZSEF arany- ezüstmüves és ékszerárus Kolozsvárt,

főtér br. Józsika-ház 9 szám.

Ajánlja a n. érd. közönségnek jól berendezett és a legnagyobb csinnal kiállitott **bécsi** és **külföldi**

arany- és ezüst ékszeráruinak dús raktárát

és kiházasitási arany- ezüst és ékszer áruit legjutányosabb áron, ugy ódon arany- ezüst és köves tárgyakat megvesz, vagy ujakkal becserél.

(**Óvásul.**) Raktáramban minden egyes tárgy valódisága a m. kir. bélyeggel van hitelesitve. (400) (25—*)

Szépség! ifjuság!

Felülmulhatlan

bőrszépitő-szernek

lett a hölgyvilág által általánosan elismerve, a hivatalosan megvizsgált, kitünő, ártalmatlan, valódi

RAVISSANTE

(140) Dr. LEJOSSE-tól, PÁRIS-ban. (8—10)

Ezen világhirü bőrtisztitó-szer valamennyi szépitő-szer között leghitelesebb és leghatásosabbnak bizonyult szeplők, napégés, rezesség, sárga foltok, pörsenések, kiütések, himlőhelyek, sömör stb. biztos eltávolitására.

A RAVISSANTE az arczszinnek feltünően szép, halvány rózsaszinü, bársonyszerü fiatal üdeséget ad, a bőrt és kezeket gyöngéddé teszi, a lég béhatásától megóvja s gyöngéd bőrt szerez a legkésőbbi öregségig.

Valódi minőségben kaphatók:
Kolozsvártt: **Valentini Adolf** úr gyógytárában.
Tordán: **Trajanovits Adolf** úr gyógyszertárában.

Nagy eredeti üvegtok ára . 2 frt 50 kr.
Kis eredeti üvegtok ára . . 1 frt 50 kr.

Központi szétküldési raktár:
SCHWARZ HENRIK
Budapest, Mária-Valeriautcza 9.

---

(123) (10—10)

Lyukas és avult fájós fogakat, valamint mindennemü

fogfájást

rögtön és sikeresen gyógyithatni az általánosan elösmert „**indiai extract**" által. Valódiságában a kolozsvári egyedüli főraktárban **Wolff J.** gyógyszerésznél üvegcsében **35** krajczárért kapható.

---

(111) (12—12)

Welisch Adolf

férfi-ruharaktára,
most csak **Bécs, Wieden,**
Hauptstrasse 11,
„**a római császárhoz.**"
Egész tavaszi öltözék
18 frt.
Tavaszi felső
10 frt.
Mustraküldemény bérmentve.
Megrendelések legpontosabban teljesittetnek.

---

(28) (122—*)

Gummi és halhólyagból készült

óvszereket (**Cottons**)

utánvétellel titoktartás igérete mellett, duczetjét 2 frtól 6 frtig, küld **J. N. Schmeidler** gummi gyáros **Bécsben**, VII. **Bezirk Stiftgasse Nr. 19.**

A Diána-fürdői intézetben

minden időtájban igénybe vehetők, a legkényelmesebben ellátott

porczellán és rézkádos melegfürdők,

ez utóbbiak nagyobb kényelem végett, főképpen gyengélkedőknek és betegeknek, azonnal házhoz is vitetnek.

Ugyszintén a jó hatásu **gőzfürdő** számtalan bántalmakban, különféle kitünő meleg és hideg zuhanyokkal, naponta a legillendőbb árban élvezhető. A hazamenetelre **egy kocsi** általi szállitásról is van gondoskodva. (5) (11—*)

A mit is ezennel tisztelettel a t. cz. közönségnek számos részvétel végett, tekintve a tetemes kiállitási költségeket, tudomására juttatni kötelességének tartja

Kolozsvárt, 1877. **A Diána-fürdő igazgatósága.**

Sz. **471**. — 1878. (195) (1—3)

Haszonbér.

A n.-enyedi ref. főtanoda felenyedi patakon fekvő 5 lisztelő malma

f. é. junius 11-kén,

a gazdagondnoki irodában tartandó nyilvános árverésen 3, eshetőleg 6 évre haszonbérbe fog adatni. Kikiáltási ár 3000 frt., bánatpénz 10%. Megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok elfogadtatnak a fennirt irodában, hol a feltételek iránt is nyerhetni felvilágositást.

Ugyanezen időben fog a nevezett főtanoda tégla-cserép gyára és fürész malmának haszonbérbe adása végett, miután az árverési pontokban megirt kötelezettségnek, az első árveréskor legtöbbet ajánlott válalkozó nem tett eleget, ennek terhére **ujabb árverés** tartatni, az első árveréskor már hirlapilag közzé tett feltételek szem előtt tartásával.

A gondnokság.

Csász. kir. oszt. szabadalommal

és

porosz királyi miniszteri jóváhagyással.

Dr. Borchardt illatos növény-szappana. A testbőr szépitésére és jobbitására, elismert hatékonyságu minden bőrkiütéseknél, eredeti csomagocskákban bepecsételve 42 kr.

Dr. Koch növénycukorkái, ismert jelesegü háziszer hütés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarcolásnál stb. 70 és 75 kros eredeti dobozokban.

Dr. Béringuier fő-gyökér-hajolaja a haj és szakáll sürüitésére és fentartására, 1 palack ára 1 frt. o. é.

Dr. Béringuier növényi hajfestőszere, valódian fest feketé, barna és szőke szinre; teljesen fölszerelve kefével és csészével 5 frt.

Dr. Béringuier zamatos koronaszesze, értékes illat- és mosóviz, mely az életszerveket erősiti és üditi; eredeti palackokban ára 1 frt 25 kr. és 75 kr.

Dr. Lindes tanár növényi ruacs-kenőcse, a haj fényét és ruganyosságát fokozza és egyszersmind az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Dr. Suin de Boutemard zamatos fogszappana a fogak és a foghus epentartására és tisztitására a legáltalánosabb és legbiztosabb szer; $^1/_1$ és $^1/_2$ csomagkákban ára 70 és 35 kr.

Balzsamos olajbogyó-szappan, a bőr finomsága és puhasága, ára éltető és tartós befolyása által tünik ki; 35 kros csomagokban.

Leder testvérek balzsamos földi-dió-olaj-szappana, darabja 25 kr. 4 darab 1 csomagban 80 kr. Különösen családoknak ajánlható.

Dr. Hartung China-héj olaja, a haj növesztése és szépitésere pecsételt és pohárban bélyegzett üvegekben ára 85 kr.

Dr. Hartung növény-kenőcse, a hajnövelkeltésére és feléleszésére, bepecsételt és üvegben bélyegzett tégelyekben ára 85 kr.

Gyógyszeres Benzoe-szappan, legfinomabb mosdószappan, ugyanazon eredményeu bir, mint a Benzoe-tinctura; à csomagonként 40 kr.

Valamennyi fentebbi czikk, mint feltünő tulajdonságuk által dicséretesen bebizonyult tárgyak valódiságukérti jótállással kizárólagosan kaphatók: Kolozsvártt: WOLFF J. és BIRÓ JÁNOS gyógyszerészeknél, valamint: Bethlenben: Bernárdi Dániel gyógyszerész. Beszterczén: Fleischer Rudolf Kelp Frigyes. Brassóban: Jekelius Ferd. és Schuster Carl L. gyógyszerész uraknál. Földvárt: Nadhera Pál. Kézdi-Vásárhelytt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelytt: Fogarasi D. J. Medgyesen: Brekner Károly. Nagy-Szebenben: Stengel Sámuel. Segesvártt: Misselbacher J. B. Oláh F. Sepsi-Szent-Györgyön: Csutak testvérek. Szamosujvártt: Placsintár Dávid gyógyszerész. Szász-Sebesen: Reinhardt J. C. gyógyszerész. Tordán: Trajánovits Ede gyógysz. Sz.-Udvarhelyt: Nagy Bolymosi Koncz János András gyógysz. urnál.

Óvás! Óvunk **hamisitásoktól,** nevezetesen **dr. Suin de Boutemard illatos fogpépe** és **dr. Borchardt illatos növény-szappana** utánzásaitól **dr. Borchardt fia** czége alatt. Hamisitásoknak több **gyártója** és **elárusitója** már **törvényesen** érzékeny pénzbirságra **itéltetett.** (122) (5—20)

RAYMOND és TÁRSA Berlinben, cs. kir. szabadalmak tulajdonosai és gyárosok.

ELŐPATAKIHAJTÓ PEZSGŐPOROK

Magukban foglalják a hires előpataki gyógyforrások oldó vegyalkatrészeit és ezen ásványvizek gyógyhatását fokozott mértékben birják.

Kitünő hatása van e poroknak a gyomorhurutban, gyomorgyöngeségben, étvágyatlanságban, gyomorpuffadásban, emésztési gyöngeségben, gyomorgörcsben, az ugy nevezett mellégésben; továbbá máj- és lépdaganatban, epedugulás-, sürüség és epekövek ellen és az ezen állapotokból származó makacs sárgaságban, nehéz lélekzés és szivdobogásban; a szélkórban, kezdődő vizkórban, különösen pedig az aranyérben, a vese, hugyhólyag és hugycső hurutjaiban, vese és hugykövek képződése ellen, az anyaméh idült takárjában és daganatában, fehérfolyásban, szédülésben, fő- és mellhezi vértorlódásban. (151) (6—14)

E porokból egy adagnak akkora hatása van, mint 2 adag Seidlitz-pornak, felülmulja a drága Karlsbadi sót és nélkülözhetővé teszi a budai s más keserü vizeket.

Ára egy **12** adagot tartalmazó doboznak **80 kr.**

Főraktár: **Száva Gerő** gyógyszerésznél Brassóban.— Kapható: minden tekintélyesebb **gyógyszertárban.**— **Kolozsvártt** raktár: **Dr. Hintz György** gyógyszertárában.— Ismét-eladók árkedvezményben részesülnek.

Katholikus imakönyvek:		Protestáns imakönyvek:
Albach		Cleinmann
Pederzani		Dobos
Eckartshausen		Filep
Gábor		Fördős
Hungari		Heiszler
Leonhard		Kis János
Munkay		Koronka
Pázmány		Medgyes
Pap Fer.		Révész
Späth		Szász K.
Sujánszky		Székács
Tárkányi		Tompa
Witschel		Vőrös
stb. stb.		stb. stb.

PÜNKÖSTRE!

ÉPEN MOST ÉRKEZTEK
Stein János
KÖNYV- ÉS ZENEMŰKERESKEDÉSÉBE KOLOZSVÁRT

imakönyvek,

katholikus és protestáns egyházfelekezetüek számára a legujabb s legdiszesebb **párisi**, **lipcsei és mainzi** kötésekben.

Nem ajánlhatom eléggé e gyönyörü **corduan, selyem, selyem-bársony**, **elefántcsont**, **teknősbéka, kautschuk, gyöngyház, szaru** stb. stb. remek bekötésü **imakönyveket** ájtatos hölgyeink figyelmébe.

A külföld legelső könyvkötészeti mühelyeiben készült **imakönyvek** nemcsak remek beltartalmuk s gyönyörü müvészies kivitelü külsejük, de olcsó áruk miatt is általános figyelmet érdemelnek.

PÜNKÖSTRE!

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvártt.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.